

Vydává Českomoravská psychologická společnost
Kladenská 48, 160 00 Praha 6
tel. 02/316 3185, e-mail: cmps@ecn.cz
URL: <http://www.ecn.cz/cmps>

Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s.p.,
Odštepny závod Praha, čj. nov 6102/96 ze dne 4. 9. 1996

NOVINOVÁ ZÁSILKA

Čtvrtletní

Z P R A V O D A J

Českomoravské psychologické
společnosti

č. 38/1999

Ve spolupráci s Uníí psychologických asociací ČR

červen 1999

Vážení přátelé,

čas utíká jako voda a už je tu opět léto, čas prázdnin a dovolených. Přejeme Vám všem, abyste je strávili příjemně podle svých představ a dočerpali veškerou potřebnou energii.

→ Děkujeme za Vaše přijetí **Etického kodexu**, k 25. 5. 99 se vrátilo 193 (cca 1/5 členstva) podepsaných stvrzení. Často jste posílali zpět celý text, pokud si někdo neudělal kopii, může si jej na adrese ČMPS vyžádat. Děkujeme i za připomínky, ke kterým bude v příští verzi přihlédnuto. Etický kodex bude nadále zasílán zájemcům o členství v ČMPS jako součást přihlášky.

→ Rada rozhodla o udělení **čestného členství** prof. PhDr. Josefu Švancarovi u příležitosti jeho 75. narozenin, k nimž mu jménem psychologické obce ze srdce přejeme zdraví a pohodu do další práce a PhDr. Eduardu Urbanovi za jeho úsilí o připravenost psychologie ke vstupu do 3. tisíciletí.

→ S radostí oznamujeme, že čestný člen ČMPS a přispěvovatel do našeho Zpravodaje prof. dr. Josef Brožek, který působil od roku 1941 na School of Public Health v Minneapolis a na Pensylvánské universitě v Bethlehemu, USA převzal dne 28. 5. 1999 **diplom doktora biologických věd honoris causa** na Masarykově universitě v Brně.

→ *Mihajlo Rostohar (1878 - 1966) v tradici celostní a experimentální psychologie - sborník*, obsahující příspěvky na sympoziu, které uspořádal PsÚ FF MU dne 23. října 1998 s přispěním ČMPS vyšel v květnu 1999. Autoři: J. Brožek, J. Dan, D. Heller, J. Hoskovec, V. Pečjak, M. Sedláková, J. Švancara. Sborník má 115 stran, 23 obrázků, některé vzácné dokumenty. Členové ČMPS si mohou sborník objednat na adrese ČMPS za sníženou cenu 50 Kč vč. poštovného, ostatní 70 Kč.

→ Práce na **elektronické verzi Adresáře psychologů 1999** se již chýlí ke konci. Doufáme, že v době, kdy držíte Zpravodaj v ruce, budeme vyřizovat již došlé objednávky.

Při tvorbě tohoto Adresáře jsme vyšli z údajů brožury Adresář psychologů ČR 1997, kterou jsme aktualizovali s Vaší pomocí. Databáze bude na disketě s programem (pod Windows 3.1 a vyšší), v kterém bude možno údaje prohlížet, vyhledávat a tisknout. Cena pro členy ČMPS...100 Kč, pro nečleny...200 Kč. Na základě obdržené objednávky zašleme složenku/fakturu a po jejím zaplacení dostane zájemce Adresář na svou adresu.

Tímto objednávám ADRESÁŘ PSYCHOLOGŮ 1999 na disketě.

Složenkou/fakturu zašlete (jméno, adresa): _____

Datum: _____ Podpis: _____

(Odešlete na adresu ČMPS, Kladenská 48, 160 00 Praha 6)

Akce sekcí

Psychologická sekce Psychiatrické společnosti ČLS JEP
Pracovní skupina pro psychologii při České pediatri. spol. ČLS JEP
Českomoravská psychologická společnost

pořádají společně

102. klinicko-psychologický den,

který se koná 11. října 1999 od 9.00 do 13.00 ve velkém sále Lékařského domu, Sokolská 31, Praha 2.

Koordinátor: Doc. PhDr. Jan Srnec

Téma: **Mozek a vědomí**

Sdělení přednesou jednak neurologové, jednak neuropsychologové. Účast přislíbil doc. Ivan Havel, ředitel Centra teoretických studií při UK a AV ČR. Očekává se též účast prof. Karl H. Pribrama, který bude v té době hostem CTS. Podrobný program bude otištěn v zářijovém čísle.

Za spoluorganizátora KPD se těší na shledání

PhDr. Miluše Havlínová, CSc.

Dne 10. 5. 1999 se konala zakládající schůzka

Pracovní skupiny znalců se zaměřením na ochranu dětí při ČMPS, která chce navázat užší spolupráci se soudy a všemi, kteří se touto problematikou zabývají. Práci skupiny koordinuje PhDr. Věra Břicháčková. Zájemci o práci ve skupině se mohou přihlásit na adrese ČMPS, budeme je průběžně informovat o dalších termínech setkání.

Sekce klinické psychologie ČMPS

pořádá v Praze na základě příznivého přijetí I. kursu ve dnech
26. - 28. listopadu 1999

víkendový kurs v drogové problematice II.

Kurs bude mít 4 bloky, každý s teoretickou a praktickou částí. Program bude uveřejněn v zářijovém čísle. Účast. poplatek je 500 Kč pro členy ČMPS, 700 Kč pro ostatní (studenti: členové ČMPS 150 Kč, ostatní 300 Kč). Účastníci obdrží osvědčení o absolvování. Přihlášky zašlete nejpozději do 30. září 1999 na adresu ČMPS, Kladenská 48, 160 00 Praha 6. Účastníci I. části jsou do kursu přednostně zařazeni, je však otevřen i dalším zájemcům.

PhDr. Eduard Urban, předseda sekce

Přihláška na kurs sekce klinické psychologie ČMPS, listopad 1999

Jméno: _____

Kontaktní adresa (PSC): _____

Telefon, e-mail: _____

Pracovní zařazení: _____

Datum: _____ Podpis: _____

Pracovní skupina pro neuropsychologii ČMPS

si Vás dovoluje pozvat na

36. pracovní seminář neuropsychologů

4. 11. 1999, 14.00 hod.

As. MUDr. Richard Jech (Neurologická klinika 1. LF UK)

Kognitivní evokované potenciály.

37. pracovní seminář neuropsychologů

9. 12. 1999, 14.00 hod.

As. MUDr. Jitka Petanová (Ústav klinické imunologie 1. LF UK)

Psychoneuroimunologie. Seminář se koná ve Fakultní Thomayerově nemocnici, Praze 4-Krči, posluchárna neurologické kliniky IPVZ FTN (pavilon B2 - suterén). Spojení: metro C Kačerov, bus FTN.

Na Vaši účast se těší

PhDr. Petr Kulišťák, ved. pracovní skupiny

Asociace klinických psychologů

Informace o setkání privátních psychologů pracujících ve zdravotnictví

Dne 26. 3. 1999 se uskutečnilo z podnětu Pobočky Praha AKP ČMS ČR v posluchárně IV. interní kliniky VFN Praha 2 setkání klinických psychologů nestátních zařízení z celé ČR s ostatními členy pražské pobočky AKP ČMS a s kolegy, kteří účtují hotově.

Setkání proběhlo formou diskusního fóra k výměně zkušeností, k aktuálním problémům z praxe a následným tématům:

1. ceník (nikoli sazebník, hodinové sazby, ceny za úkony typu řídičský nebo zbrojní průkaz aj.),
2. právní otázky přímo hrazených služeb s přihlédnutím k formulacím smluv s pojišťovnami,
3. limity pojištění,
4. informace z dohodovacích řízení,
5. různé.

Setkání se zúčastnilo překvapivě velké množství kolegů (více než 100) i ze vzdálenějších míst republiky (např. z Brna). Na setkání vystoupili a promluvili: PhDr. Blanka Čepická za pobočku Praha; JUDr. Simona Mašková, právník; PhDr. Alena Paloušová za prezidium AKP ČMS; PhDr. Oldřich Podmoll, revizní lékař bank a pojišťoven (za vystoupení sklídil potlesk!) a PhDr. Karel Humhal za "priváty".

V bohaté diskusi zazněly cenné informace a podněty k činnosti v privátní praxi. Nejdůležitějším závěrem byla shoda účastníků na potřebě odvozovat ceny za přímé platby od sazeb zdravotních pojišťoven, tj. v současné době 1 bod = 1 Kč. Z toho plyne závěr: cena za vyšetření

žadatele o řídičský nebo zbrojní průkaz minimálně jako položka sazebníku 37011 - Komplexní psychologické vyšetření 4x, tj. 1520 Kč. Podobně cena za hodinu individuální systematické terapie (pro držitele licence), za hodinu terapie účtováno hodinu až hodinu a půl (půl na zpracování a zápis výsledků), tj. 380 až 580 Kč. Nositelé dumpingových cen typu 200 Kč/hod. byli odsouzeni morálně za nekalou soutěž. Příští setkání předběžně plánováno na podzim.

Za pobočku Praha AKP ČMS

PhDr. Karel Humhal

• • •
Dne 11. června 1999 v 10.00 hod. se v posluchárně IV. interní kliniky Všeobecné fakultní nemocnice, U nemocnice 2, Praha 2 (1. poschodí) uskuteční **VALNÁ HROMADA** členů AKP. Program: volba nového prezidia, změna stanov a organizačního řádu, zprávy o hospodaření AKP, zprávy z dohodovacích řízení apod. Presidium AKP svolává tímto všechny své členy a těší se na setkání.

• • •
Presidium AKP přijalo nabídku německé společnosti klinických psychologů k účasti na spolupráci při formování sítě krizové intervence při EU.

• • •
Dohodovací řízení o seznamu výkonů přijala návrh zástupců AKP PhDr. K. Koblice a PhDr. A. Paloušové o zařazení klinické psychologie mezi ambulantní speciality a rozdělení psychol. vyšetření na I. a II. dle úrovně dosaženého vzdělání a délky praxe (v souladu s ostatními obory ve zdravotnictví) Definitivní platnost je určena datem vydání nového sazebníku, které nebude dřívější než 1. 1. 2000.

• • •
Presidium AKP upozorňuje, že dochází ke **změně jednacního řádu** dohodovacích řízení. Velikost mandátu obor zastupujícího člena je dána počtem členů, které zastupuje. K zastupování je zapotřebí písemného zmocnění (pro členy i nečleny AKP). OR poboček rozesílají formuláře s průvodním dopisem. Formulář je vydán mandátovou komisí MZ a je jednotný pro všechny obory ve zdravotnictví. Pro zastupovaného člena platí pak všechna práva a výdobytky vyplývající z jednání dohodovacích řízení. Presidium AKP vyzývá všechny kolegy, členy AKP i nečleny (současně žádáme členy AKP, aby formuláře rozmnožili a předali nečlenům AKP či OR upozornili na adresy nečlenů), aby se tohoto úkolu zhostili v co nejkratší době.

Opakovaně zasedala akreditační komise složená vždy ze dvou zástupců Psychoterapeutické společnosti, Psychiatrické společnosti, AKP a Subkatedry pro psychoterapii IPVZ. Výsledky, tj. seznam akreditovaných psychoterapeutických výcvikových pracovišť, bude zveřejněn komplexně.

• • •
Presidium předkládá text Etického kodexu AKP. Jeho platnost je vymezena dobou tří let od data schválení. Případné připomínky budou zapracovány při jeho novelizaci.

Etický kodex Asociace klinických psychologů

prosinec 1998

Etický kodex Asociace klinických psychologů slouží k ochraně klienta před poškozením v důsledku nevhodně použitých psychologických postupů.

Etický kodex je podkladem pro řešení sporných otázek, vzniklých ve vztahu klinického psychologa a klienta, resp. klinického psychologa a jiného odborného pracovníka.

Etický kodex je závazný pro všechny členy Asociace klinických psychologů.

§ 1

Obecné zásady

1) Povinností klinického psychologa - člena AKP (dále jen klinického psychologa) je pečovat o duševní zdraví v nejširším slova smyslu a to u jednotlivce, rodiny a jiné skupiny v souladu se zásadami lidskosti a v duchu úcty ke každému člověku, s ohledem na jeho lidskou důstojnost a jedinečnost, bez jakékoliv diskriminace. Aktivita a zákroky které by s tímto byly v rozporu, nesmí přímo ani nepřímo iniciovat, či se na nich podílet.

2) Klinický psycholog je povinen znát zákony a závazné předpisy platné pro výkon jeho povolání a dodržovat je.

§ 2

Klinický psycholog a výkon povolání

1) Klinický psycholog v rámci své odborné způsobilosti a v souladu s aktuálním stavem poznání v psychologii svobodně volí a provádí ty preventivní, psychodiagnostické, psychoterapeutické a rehabilitační úkony,

kteří pro klienta považuje za nejvhodnější. Nesmí doporučovat a provádět odborné úkony z důvodů zjištěných a v situaci vlastní podjatosti.

2) Klinický psycholog má právo odmítnout péči o klienta z odborných, pracovních nebo osobních důvodů. V případě, že klienta odmítne, navrhně mu jinou formu péče.

3) Klinický psycholog je povinen zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, o kterých se dověděl v souvislosti s psychologickou činností a které se vztahují ke klientovi. Této povinnosti jej může zbavit pouze klient, nebo jeho zákonný zástupce písemným prohlášením. I v tomto případě je však klinický psycholog povinen zvážit zachování mlčenlivosti, pokud je to v zájmu klienta. Smrt klienta nezprošťuje klinického psychologa této povinnosti. Tím nejsou dotčena příslušná ustanovení trestního řádu a povinnost vypovídat před orgány činnými v trestním řízení.

4) Klinický psycholog, který vykonává své povolání, je povinen se dále odborně vzdělávat tak, aby byl způsobilý poskytovat svou péči kvalifikovaně.

5) Klinický psycholog je povinen při výkonu svého povolání vést a uchovávat řádnou dokumentaci ve smyslu platných předpisů. Je povinen zabezpečit její ochranu před event. zničením, zcizením nebo zneužitím.

6) Klinický psycholog je povinen adekvátně používat psychodiagnostické metody k odbornému posouzení psychického stavu klienta. Je povinen zabránit jejich zneužití nebo zveřejnění.

7) Klinický psycholog je povinen věnovat patřičnou pozornost vyhotovení odborných psychologických zpráv, posudků, potvrzení a doporučení. Údaje v nich obsažené musí souhlasit se skutečností, být formulovány přesně a nedvojznačně a musí dostát formálním nárokům.

8) Klinický psycholog má rozpoznat hranice svých kompetencí. V případě konfliktu zájmů mají prioritu etické principy v zájmu klienta. Není etické využívat pracoviště, kde je zaměstnán, pro získávání klientů pro vlastní soukromou praxi. Úvahy o finančním zisku nesmí převažovat nad odbornými a humánními hledisky.

9) Klinický psycholog by se měl zdržet všech nedůstojných aktivit, které se přiči vážnosti psychologického povolání.

§ 3

Klinický psycholog a klient

1) Klinický psycholog musí vykonávat své povolání podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a mít na paměti nejlepší prospěch svého klienta.

Klientovi ručí za odpovědnou a svědomitou péčí. V případě potřeby předá informace o náležitých opatřeních, která zdravotní a psychický stav klienta vyžaduje. Nestačí-li jeho kvalifikace, doporučí klienta do péče jiného odborníka.

2) Klinický psycholog respektuje klienta jako rovnocenného partnera se všemi občanskými právy a povinnostmi, včetně jeho zodpovědnosti za své zdraví.

3) Klinický psycholog je povinen srozumitelně informovat klienta, nebo jeho zodpovědného zástupce o povaze problému, o zamýšlených odborných postupech, o prognóze a dalších důležitých okolnostech. Nepříznivé informace citlivě zvažuje. Zdržení informací o nepříznivé prognóze je záležitostí odborně podložené úvahy a svědomí klinického psychologa.

4) Klinický psycholog nesmí jakýmkoli způsobem zneužívat ve vztahu ke klientovi jeho důvěru a závislost.

§ 4

Vztahy mezi klinickými psychology a jinými odborníky

1) Klinický psycholog je povinen konstruktivně spolupracovat s těmi psychology a jinými odborníky, kteří následně vyšetřují a léčí stejného klienta. Předává-li z odůvodněných příčin klienta jinému odborníkovi, pak jej, po vydání klientova písemného souhlasu, může informovat o došavádním průběhu péče.

2) Klinický psycholog musí svoji práci vykonávat osobně. Zastupován může být jen dočasně a to psychologem splňujícím potřebné odborné předpoklady.

3) Klinický psycholog spolupracuje se zdravotnickými, školskými a dalšími odborníky. Musí respektovat jejich kompetenci a seznamovat se s jejich odbornými postupy.

PhDr. Blanka Bouchalová

Z jednání představenstva Unie psychologických asociací ČR

→ Dne 6. května 1999 se konaly volby do předsednictva UPA ČR. Byli jmenováni 4 kandidáti - prof. Hošek (APS), dr. Kořán (ADP), J. Němeček (AMRP) a dr. Šestáková (ČMPS), kteří vyjádřili své stanovisko. Poté byla zvolena předsedkyní na další dvouleté volební období dr. Blanka Šestáková.

Další funkce byly odhlasovány takto: místopředseda - dr. Šolc, hospodář - nadále dr. Kořán.

→ EFPPA sdělila oficiálním dopisem, že Unie bude doporučena na zasedání hlavního výboru v rámci kongresu EFPPA v Římě (červenec 1999) za plnoprávného člena, zvaní jsou dva delegáti.

Úkolem pro delegáty bude mj. snaha, aby jeden z příštích kongresů EFPPA se konal v České republice a aby byla dodržena dohoda s pokladníkem EFPPA ohledně sníženého členského příspěvku.
(Ze zápisu z jednání dne 6. 5. 1999)

Různá oznámení

Stálá expozice **Pamětní síň Sigmunda Freuda** byla otevřena v dubnu 1999 v Muzeu v Příboře. Zároveň byla zahájena výstava kreseb Vladimíra Jiráka **HUMOR A PSYCHOANALÝZA**, která potrvá do 26. září 1999. Muzeum je otevřeno út-čt 8-12, 13-16 hod., ne 9-12 hod.

*Cyrlometodějská teologická fakulta UP Olomouc ad.
zvou na vzpomínkové semináře*

100. výročí narození Františka kardinála Tomáška
30. června 1999 v 9.30 hod.

30. výročí úmrtí doc. PhDr. Cyrila Stejskala
8. září 1999 v 9.30 hod.

Oba semináře se konají ve Václavkově sále Vlastivědného muzea v Olomouci, nám. Republiky 5.

Česká asociace pracovníků linek důvěry pořádá 27. - 29. 9. 1999 v Kutné Hoře konferenci. Bližší informace na tel. 02/6971311.

Česká asociace pedagogického výzkumu pořádá v Olomouci ve dnech 21.- 22. 10. 1999 konferenci s názvem
„Multikulturní výchova v období globalizace“.

Kontakt: ČAPV, tř. 17. listopadu 6, 771 40 Olomouc, tel. 068/5635154,
e-mail: capv@risc.upol.cz.

22. česko-slovenská psychoterapeutická konference
se bude konat 12. - 16. října 1999 v Luhačovicích.

Hlavní téma: **Rozum v psychoterapii**

Registrace 12. 10. od 10 hod., ve 20 hod. zahájení konference plenárním zasedáním s vyžádanými referáty k hlavnímu tématu v hotelu Fontána II. Ve středu až pátek každý den dopoledne cca 10 minutové přednášky v paralelních sekcích (tématických sympoziích), odpoledne každý den tři (v pátek dva) 90 minutové bloky dílen, cvičení a seminářů. V pátek taneční večer. V sobotu dopoledne pokračuje přednáškový program, ukončení obědem.

Výrazně upřednostňujeme účastníky s úplným pobytem a stravováním. Ubytování v hotelu Fontána II (dříve Přátelství), Jurkovičova alej, 763 26 Luhačovice (tel. 067/9318). Cena 300 Kč za lůžko a noc, pokoje jsou 2-3lůžkové. Při samostatném ubytování je cena pokoje 400 Kč. Stravování tamtéž, celodenní strava 300 Kč (hotel počítá s celodenním stravováním účastníků. Konferenční poplatek 270 Kč, vstupenka na večírek 30 Kč.

Program bude přihlášeným zaslán předem spolu s dalšími informacemi. Přihlášky žádejte u prof. St. Kratochvíla, PL, 767 40 Kroměříž.

Psychiatrická klinika IPVZ

v Praze 8 - Bohnicích, pav. 27 nabízí pro klinické psychology:
14. - 16. 9. 1999

Odborná stáž v psychodiagnostice dospělých - Rorschach pro začátečníky

6. - 8. 10. 1999

Odborná stáž v psychodiagnostice dospělých - Rorschach pro pokročilé

25. - 27. 10. 1999

Odborná stáž v psychodiagnostice dospělých - Rorschach pro pokročilé

8. - 10. 11. 1999

Odborná stáž v psychodiagnostice dospělých - Rorschach pro pokročilé

22. - 23. 11. 1999

Odborná stáž v psychodiagnostice dospělých - organicita a psychózy v psychodiagnostických metodách.

Cena odborné stáže je 200,-/den. Přihlášky prosím na adresu Kolej IPVZ, odd. organizace studia, Budějovická 15, 140 00 Praha 4 nebo osobně na tel. 02/8552937.

PhDr. N. Kubíčková

Subkatedra soudní psychiatrie a psychologie IPVZ v Praze oznamuje k podzimním školícím termínům následující upřesnění:

15.- 17. 10. 1999

Kurs v soudní psychologii jak pro budoucí znalce, tak mírně pokročilé se zaměřením na dětskou problematiku

20.-21. 11. 1999

Weekendové **soustředění pro znalce - psychology**, řešení složitější problematiky, rozborů posudků.

Přihlášky zasílejte prosím na adresu IPVZ, Budějovická 15, 140 00 Praha 4, pí. Morávková.

PhDr. Š. Tůmová

Subkatedra klinické psychologie IPVZ

Kursy a odborné stáže na září - prosinec 1999

Specializační kurs - **Úvod do dětské klinické psychologie**
vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová termín: 22. - 23. 9. 1999

místo konání: subkatedra klinické psychologie, FTN, Praha 4

Kurs v Rorschachově metodě pro pokročilé

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý termín: 27. - 28. 9. 1999

místo konání: Praha 4, Budějovická 15

Specializační kurs **Úvod do klinické psychologie dospělých**

vedoucí: PhDr. J. Ženatý termín: 4.- 5. 10. 1999

místo konání: subkatedra klinické psychologie, FTN, Praha 4

Kurs: **Psychologická problematika onkologických onemocnění**

program: problematika zvládání zátěže onkol. onemocnění, význam vzta-

hu pacient-lékař, možnosti psychosociální intervence a psychoterapie.

vedoucí: Doc. MUDr. B. Konopásek termín: 11. 10. 1999

místo konání: Budějovická 15, Praha 4

Specializační kurs v klinické psychologii

vedoucí: PhDr. J. Ženatý termín: 11.- 15. 10. 1999

místo konání: subkatedra klinické psychologie, FTN, Praha 4

Kurs v Rorschachově metodě pro pokročilé

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý termín: 8. - 9. 11. 1999

místo konání: Budějovická 15, Praha 4

Kurs: Využití Rorschachovy metody u dětí - 3. část

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová termín: 10. 11. 1999

místo konání: Budějovická 15, Praha 4

Kurs: Zvláštnosti duševních poruch ve stáří se zaměřením zejm. na demence, deprese a deliria

vedoucí: PhDr. Alena Vyšatová termín: 29. - 30. 11. 1999

místo konání: Budějovická 15, Praha 4

určeno pro lékaře, psychology a SZO.

Kurs: Vědomí - jeho neuropsychologické a jiné aspekty

vedoucí: PhDr. Petr Kulišťák termín: 1. - 2. 12. 1999

místo konání: Budějovická 15, Praha 4

určeno pro klinické psychology, neurology, psychiatry aj. program: problematika vědomí z hlediska věd o mozku.

Kurs v Rorschachově metodě - 2. část

vedoucí: PhDr. Jan Ženatý termín: 2. - 3. 12. 1999

místo konání: Praha 4, Budějovická 15

Kurs: Časný infantilní autismus a pervazivní vývojové poruchy

vedoucí: PhDr. Dana Krejčířová termín: 9. - 10. 12. 1999

určeno pro psychology ad., kteří pracují s dětmi i dospělými se závažnými vývojovými poruchami.

program: diagnostika, zákl. etiologické teorie, terapeutické postupy a vzdělávání dětí s autismem a pervazivními vývojovými poruchami.

místo konání: Budějovická 15, Praha 4

místo konání: Budějovická 15, Praha 4

Odborná stáž v dětské klinické psychologii

školitel: PhDr. Dana Krejčířová termín: 27.9.- 8. 10. 1999

místo konání: subkatedra klinické psychologie, FTN, Praha 4

Odborná stáž na geriatrickém pracovišti

školitel: PhDr. Alena Vyšatová termín: 4. - 8. 10. 1999

místo konání: geriatrické odd., Londýnská, Praha 2

program: přehled diagn. metod, indiv. a skupinová psychoterapie, rehabilitace a aktivizace pacientů na akutních a ošetrovatelských odděleních.

Odborná stáž - Úvod do neuropsychologie

školitel: PhDr. Petr Kulišťák termín: 8. - 12. 11. 1999

místo konání: Praha 4, FTN, katedra neurologie

Odborná stáž - Neuropsychologická diagnostika a rehabilitace

školitel: PhDr. Petr Kulišťák termín: 15. - 19. 11. 1999

místo konání: Praha 4, FTN, katedra neurologie

Odborná stáž v psychologické vývojové diagnostice

školitel: PhDr. Dana Krejčířová termín: 15.- 26. 11. 1999

místo konání: subkatedra klinické psychologie, FTN, Praha 4

Plán přednáškového cyklu pro psychology zařazené do speciální přípravy v klinické psychologii (září - prosinec 1999)

2. 9. 1998	10-12 h.	PhDr. J. Ženatý: kazuistické konzultace zaměřené především na dospělé, posluchači přinesou rozpracovaný kazuistický materiál
	13-16 h.	PhDr. Jiří Kovařík: Česká rodina v zrcadle výzkumu
7. 10. 1998	10-12 h.	PhDr. D. Krejčířová: kazuistické konzultace zaměřené především na děti, posluchači přinesou rozpracovaný kazuistický materiál
	13-16 h.	MUDr. Z. Neradilek: Soudobé přístupy k léčbě bolesti
11. 11. 1998	10-12 h.	PhDr. J. Ženatý: kazuistické konzultace zaměřené především na dospělé, posluchači přinesou rozpracovaný kazuistický materiál
	13-16 h.	PhDr. J. Šturma: Specifické poruchy učení
2. 12. 1998	10-12 h.	PhDr. D. Krejčířová: kazuistické konzultace zaměřené především na děti, posluchači přinesou rozpracovaný kazuistický materiál
	13-16 h.	Doc. MUDr. P. Smolík: ICD 10 - DSM 4 Srovnávání a současný stav (Principy klasifikace dušev. poruch)

Přihlášky zasílejte na adresu: Subkatedra klinické psychologie IPVZ, pí D. Petrášová, FTN, Vídeňská 800, 146 59 Praha 4-Krč, tel. 02/6108 2100.

Katedra psychologie FF UK a PsÚ FF UK Praha
otevřít v únoru 2000 kurs v rámci CŽV
Personální psychologie a pracovní poradenství.

Kurs je určen absolventům studia psychologie nebo psychologie v kombinaci s jiným oborem, kteří pracují zejména v některé oblasti hospodářské praxe. Pro absolventy jiných oborů kurs nenahrazuje psychologické vzdělání. Lektory kursu budou pracovníci z katedry psychologie FF UK, z jiných VŠ, z výzkumných ústavů a praxe.

Cílem kursu je rozšířit a prohloubit informace v dané oblasti s důrazem na aktuální problémy psychologie práce a organizace a metody řešení praktických problémů v oblasti řízení lidských zdrojů. Základní formou studia budou přednášky, semináře, panely, výcviková setkání a konzultace. V průběhu kurzu bude vyžadována 1 seminární práce vztahující se k probíraným tématům, za účast v panelu bude uděleno kolokvium. Kurs bude zakončen obhajobou závěrečné práce a zkouškou. Absolventi obdrží osvědčení vydané UK.

Kurs bude probíhat formou pěti většinou 3denních soustředění. Počet účastníků je omezen (max. 30). Na předběžnou přihlášku uveďte jméno vč. titulu, kontaktní adresu, telefon, popř. e-mail, druh a formu absolvovaného studia, zaměstnavatele, zastávanou pozici, oblast aplikace personální psychologie. Přihlášku zašlete co nejdříve, na jejím základě obdržíte závaznou přihlášku a složenku. Pořadí obdržených závazných přihlášek spolu s platbami bude rozhodovat o zařazení do kursu (termín pro zaslání závazných přihlášek se stvrzenkami je od 15. 9. do 10. 12. 1999). Cena kursu: 11.000 Kč.

Podrobnou informaci o obsahové náplni kursu lze vyžádat na adrese: Mgr. Josef Straka, Katedra psychologie FF UK, Celetná 20, 110 00 Praha 1, tel.02/24491406, 0603238750, e-mail: josef.straka@ff.cuni.cz. Na tuto adresu rovněž zasílejte přihlášky.

Institut Alice Masarykové při UK - sekce Focusing
nabízí kurzy **f o c u s i n g**.

Focusing je jednoduchá a přirozená metoda, která umožňuje dostat se prostřednictvím vnímání tělesných pocitů k jejich smyslu. Učí člověka orientovat pozornost na odraz životních problémů v tělesném prožívání a pracovat s pocity tak, aby dovedl lépe pomoci sobě i druhým. Metodu

focusing vypracoval Rogersův žák, psychoterapeut, filosof a výzkumník, Eugene Gendlin, který na základě mnohaletého výzkumu došel k závěru, že zásadně účinná terapie byla v případě klientů, kteří již v počátku dovedli vnímat, jak nesou problémy ve svém těle.

Aplikace metody focusing pomáhá především ve vnitřním životě člověka, lépe přijímat sám sebe. Může být i možností, jak zvládat syndrom vyhoření. Zkušenosti z focusing umožňují více snášet a chápat těžké životní situace a pocity svých klientů, pacientů, žáků.

A. Základní kurs Focusing (1. stupeň) - 24 hod., cena 970 Kč.

Termíny: 9.- 12. září 1999, 4.- 7. listopadu, Praha.

B. Provázení při Focusing (2. stupeň) - určen absolventům kursu A. Obsahuje 16 hod., cena 650 Kč. Termín: 8.- 10. října 1999, Praha.

C. Focusing znovu (reaktivační) je určen pro absolventy obou kursů, kteří si chtějí obnovit získané znalosti a dovednosti. Obsahuje 16 hod., cena 600 Kč. Termíny: 18.- 20. června 1999, 15.- 17. října, Praha.

D. Základní kurs + provázení při Focusing (A+B) se koná 1x ročně v Rašovicích u Týniště n. Orlicí v tradičním termínu 23.- 29. srpna 1999, cena 1.250 Kč.

Výuka probíhá ve skupině max. 18 účastníků. Organizace si mohou kursy objednat pro své zaměstnance i mimo uvedené termíny po vzájemné dohodě, též mimo Prahu. Další informace s přesným místem konání obdrží zájemci, kteří zašlou přihlášku se svou adresou (vč. telefonu) na adresu AMI - sekce Focusing, Mgr. Ivan Kolář, Severovýchodní VI. 655/12, tel. 02/72764792, večer.

149 00 pl mobil

Mapář české psychoterapeutické krajiny 1999

s 500 individuálními psychoterapeutickými kontakty ve více než stovce českých měst. Obsahuje také adresy a nabídky 29 vzdělávacích psychoterapeutických institutů a kontakty na mnohá psychoterapeutická pracoviště. Cena 150 Kč včetně balného a poštovního. 150 Kč zašlete složenkou typu C na adresu RYS,s.r.o., Kroftova 2, Praha 5 a na zadní stranu (zpráva pro příjemce) napište "Psychoterapeutický mapář". Obdržíte jej obratem.

Oznamujeme, že v lednu 1999 byla v Praze založena **Společnost pro logoterapii a existenciální analýzu**, která je pobočkou stejnojmenné rakouské společnosti se sídlem ve Vídni - Gesellschaft für Logotherapie und Existenzanalyse. Společnost usiluje o zpřístupnění a šíření díla V. E. Frankla. Využívá tvůrčího rozpracování Franklova díla jeho žákem A. Länglem. Příznivci tohoto směru z řad odborné veřejnosti se mohou stávat členy společnosti a účastnit se jejích akcí.

Od října 1996 probíhá v Praze první psychoterapeutický výcvik garantovaný rakouskou společností a vedený jejími lektory. Účastníci tohoto výcviku jsou zakládajícími členy společnosti. Otevření dalšího výcviku je přibližně plánováno na rok 2000, popř. 2001. Zájemci o členství ve společnosti či o další informace se mohou obrátit na PhDr. Dariu Netíkovou, Markova 3, 158 00 Praha 5, tel. 02/57211029.

Založíme v příštím roce **Společnost Ericha Fromma** k stému výročí jeho narození?

Tento ve světě proslulý analytik lidské duše a společnosti byl u nás po padesát let umlčován jak hnědou, tak rudou cenzurou. Obě zařazovaly jeho hluboce zasvěcená a důsledným bádáním podložená díla mezi libri prohibiti. Ale zvítězil on! Koncem šedesátých let v našem historickém okénku nás inspirativně oslovil svými pracemi vydanými v češtině pod názvy: *Umění milovat*, *Srdce člověka*, *Člověk a psychoanalýza*, žel bohužel hned rozebranými. Další vydání byla opět znemožněna obnovou nástupem cenzorských praktik.

Ericha Fromma jsme tím však už poznali a díky pašování jeho nových titulů zahraničními přáteli se připravovaly české překlady pro budoucí, co nejrychlejší publikování ve svobodných podmínkách. A tak už od roku 1992 vycházejí tituly: *Mít, nebo Být?*, *Strach ze svobody*, *Umění být*, *Budete jako bohové*, *Anatomie lidské destruktivity*. A následovaly reedice vydaných knih v šedesátých letech. Tento úspěch byl završen v roce 1995 v Praze uspořádaným Symposiem k 95. výročí Frommova narození za velké účasti členů Internacionální společnosti Ericha Fromma (sídlem v Tübingen).

V příštím roce bychom rádi založili Společnost Ericha Fromma v České republice ve smyslu jeho „poselství o svobodě a o odvaze člověka být člověkem“, v němž říká: „Svoboda není něco, co vlastníme, ale osvobození sebe sama v konkrétních činech našeho rozhodování“ a zdůrazňuje:

„**Musíme volit!**“ – Tato slova promluvil člověk, zkušený z dlouholetého života v moderní průmyslové společnosti, analyzující ji, jak funguje a ovlivňuje formování člověčích orientací charakteru. Průnik této moderní průmyslové společnosti do našich životů nás po převratu svou náhlostí zaskočil, protože jsme najednou zahlcováni problémy, pro nás dosud neznámými a tak jejich řešení volá po spolehlivé osvětě. A kdo jiný by byl, podle nás, pro takovou pomoc povolanější než Erich Fromm, jehož celoživotním tématem hledání byl člověk a který dovede vyjadřovat složité poznatky v nejlépešim smyslu slova obecně srozumitelné řeči.

Obracíme se na ty, kdo budou sdílet náš záměr a rozhodnou se ho svým hlasem podpořit, aby oznámili svou adresu do 30. září na adresu dr. VI. Žihlová, Krátká 25, 100 00 Praha 10, kvůli zaslání pozvánek na přípravné shromáždění k založení Společnosti Ericha Fromma v ČR přibližně na přelomu října a listopadu 1999.

Pavel a Věra Rymiecovi, Ostrava-Poruba
PhDr. Vlastislava Žihlová, Praha
členka Intern. spol. Ericha Fromma v Tübingen

Představujeme...

Akademické informační centrum - AIC je společný projekt Open Society Found a Vzdělávací nadace Jana Husa. Informuje o aktuálních stážích, konferencích a zajímavých stipendijních programech. Adresa je AIC, P.O.Box 75, Radnická 8, 663 35 Brno, tel. 05/42212314, e-mail: janhus@janhus.anet.cz, URL: <http://www.ecn.cz/aic>.

Z nabídky AIC jsme pro Vás vybrali:

Kulturwissenschaftliches Institut im Wissenschaftszentrum des Landes Nordrhein-Westfalen podporuje rozvoj humanitních a sociálních věd. Granty jsou určeny na mezinárodní výzkumný projekt v oblasti kulturních studií a na diskuse o základních otázkách výzkumu, různých metodologických přístupech a interpretačních strategiích. Projekt by měl být určen na základní problémy moderních kultur a společností. Cena ve výši 1 mil. DEM zabezpečí výzkumný tým po dva roky jejich pobytu v KWI v Essenu. Přihláška musí obsahovat půlstránkový výtah, 10stránkový nárys projektu a akademický životopis žadatele. Dále by měla obsahovat seznam možných spolupracovníků a časové schéma.

Uzávěrka přihlášek je 15. července 1999. Kontakt: President of the KWI, Prof. Dr. J. Rüsen, Goethestr. 1, 45128 Essen, Germany. Další informace dr. Norbert Jegelka, tel. 049-2017204161, URL: <http://www.kwi-nrw.de>. (Zdroj: Měsíčník neziskových organizací č. 5/1999, str. 14)

Časopis Náhradní rodinná péče

První číslo vyšlo na jaře 1998, před vánocemi pak dvojčíslo s podtitulkem "česko-slovenský časopis", který Středisko náhradní rodinné péče Praha vydalo ve spolupráci s obč. sdružením *Návrat* v Bratislavě.

Časopis je přehledně rozčleněn na rubriky, které se zaměřují jak na teorii, tak na praxi náhradní rodinné péče. V úvodní rubrice *Koncepce, teorie, historie* je na pokračování otištěn článek Jiřího Kovaříka "Česká rodina v 2. pol. 20. st.", v dvojčísle pak informace o rozvoji systému NRP na Slovensku od Vladislava Mateje. Poznatky z dlouhodobého sledování dětí publikují J. Kovařík, V. Bubleová a Z. Matějček v rubrice *Věda a výzkum*. Již stálé místo má rubrika *MPSV informuje*, do které přispívají pracovníci pro rodinu a děti MPSV ČR. V rubrice *Informace z domova* jsou představovány neziskové organizace, které se věnují dětské a rodinné problematice. Rubrika *Rozhovory a portréty* představila prof. MUDr. Jiřího Dunovského a ve dvojčísle prof. PhDr. Jarmilu Koluchovou. Názvy dalších rubrik hovoří samy za sebe: *Příběhy a kazuistiky, Rady a doporučení, Informace ze zahraničí, Aktuální informace Anotace-recenze, Hledáme a nabízíme, Dopisy čtenářů*. Zájemcům z ciziny je určeno závěrečné anglické resumé.

V roce 1999 vyjdou tři čísla, předplatné v ceně 120 Kč je možné objednat na adrese: A.L.L.Productions, P.O.Box 732, 111 21 Praha 1. Jedno číslo stojí 45 Kč.

Časopis *Sociální práce* s podtitulkem *Odborná revue pro sociální práci* vydává již druhý rok *Národní centrum pro rodinu* v Brně. V roce 1998 vyšlo 5 čísel, letos se chystá 6 čísel. Časopis se snaží mapovat situaci v sociální práci a sociální oblasti nejen u nás, ale přináší zajímavé informace o zkušenostech v zahraničí. V prvním čísle z ledna 1999 (49 stran) si můžeme např. přečíst:

Rozhovor s Miroslavem Zímou z Brna (o romském středisku, historické paměti a slově "cikán")

Rozhovor s ing. Janou Slámovou (o kariéře směrem dolů, sociálním školství a křesťanství)

Dr. H. Wilfing, Aspekty sociální práce v Rakousku, I. část

PhDr. Jana Libíčková, Středisko sociální prevence v Olomouci

Ing. Zbyněk Pražák, Role a působnost obcí při zacházení s mladistvými delikventy

M. Veselý, Malý průvodce vybranými novelami trestního zákonodárství HALT - inspirace z Nizozemí

Mgr. D. Syslová, Drogová politika ve světle novelizace trestního zákona Jiří Sýkora, Model občanských poraden se osvědčil.

Časopis lze objednat na adrese *Národní centrum pro rodinu*, Průchodní 2, 602 00 Brno, e-mail: ncpr@telecom.cz. Předplatné pro r. 1999 je 240 Kč, jedno číslo stojí 40 Kč (vyjma poštovního).

Ve Zpravodaji ČMPS č. 36/1998 proběhla **anketa o využívání a cenění si psychologických testů**. Anketa byla přiložena do celého nákladu (přes 1500 kusů), vrátilo se 108 vyplněných formulářů (tj. návratnost mezi 7,2 %), které byly dále zpracovány. Průměrný věk respondentů byl 43,3 let (SD=15,0), rozpětí 24-73 let, 24 mužů a 79 žen (5 osob pohlaví neuvadlo). V tomto souboru se 30,3% specializuje na děti i dospělé a 39,4% na dospělé. Jedna třetina respondentů tráví nejvíce času psychologickou diagnostikou (33 %) a 26% diagnostikou a psychoterapií, zbytek různými kombinacemi diagnostiky, psychoterapie, učením a výzkumem.

Podle toho, jak respondenti zkoušky užívají, je zřejmé, že prvních deset nejvíce užívaných jsou Baum test, Pražský dětský Wechsler, Doplnování vět, Kresba rodiny, Ravenovy matrice pro dospělé, TSI, Cattellův 16 PF, Číselný čtverec, Lüschervův test a WAIS-R.

Podle toho, jak si test cení, respondenti uvedli tyto zkoušky: Rorschachův test, Kresba postavy, Pražský dětský Wechsler, Kresba rodiny, Halstead-Reitanova neuropsychologická baterie, WAIS-R, TSI, MMPI, Test čtení, Baum test, Doplnování vět, Bene-Anthony, Wechslerova škála paměti, Gesellův test a verbální fluence. Nutno podotknout, že vysoké

hodnocení HRNB, Gesellova testu a verbální fluence provedly malé skupiny respondentů (sedmnáct, třicet devět, jedenáct). S vyšším indexem se ještě umístily Ravenovy matrice pro dospělé i děti, Bentonův vizuální retenční test a Cattellův 16 PF.

Celkem u 44 testů by psychologové viděli rádi nové normy. Největší kritika norem byla jednoznačně u PDW (35 respondentů), řada z nich připisovala kritické poznámky o poslední verzi Wechslerovy zkoušky pro děti vydané Psychodiagnostikou. Dvacet psychologů požaduje nové normy k Ravenově zkoušce pro děti nebo dospělé, 19 k WAIS-R (jeden kolega poznamenal, že by bylo potřebné přehodnocení některých položek), 17 k T-M (SB), 13 k Wechslerově škále paměti, stejný počet k MMPI, 12 k TSI. Další, již menší kritika norem směřovala k 16 PF, EOD a Zkoušce znalostí předškolních dětí a k řadě dalších zkoušek. Mezi zkouškami, kterých si **ceníme, ale velmi málo užíváme**, patří Halstead-Reitanova neuropsychologická baterie, verbální fluence, neuropsychologická baterie Luria-Nebraska, Bentonův test vizuální retenční paměti, TAT, škály Bayleylové, Graham-Kendall, Gesellův test, Bender Gestalt test, Stroopův test a MMPI.

Kriticky je nutno přiznat nekompletnost metod vyjmenovaných v anketě. Vzhledem k předpokládané omezené pozornosti jsme vynechali řadu především dětských klinických zkoušek. Vyjmenovat velmi obsáhlý repertoár vybavení psychologů by však znamenalo dále snížit návratnost ankety, které je beztak velmi nízká a svědčí o snížené možnosti zevšeobecňovat výsledky průzkumu.

Podrobnější výsledky ankety budou publikovány v odborném tisku.

Mgr. Marek Preiss

Mezinárodní aktivity

3. mezinárodní kongres Společnosti pro terapii pevným objetím „Tělem i duší...“

věnovaný terapii pevným objetím a systemické rodinné terapii podle B. Hellingera se koná ve dnech 16.- 19. října 1999 v hotelu Krystal Praha, J. Mártího 2, Praha 6. Informace a přihlášky: Agentura Carolina, Albertov 7/3a, P.O.Box 45, 128 01 Praha 2, tel. 02/298223.

Program stipendií **Fulbrightovy nadace** nabízí celou řadu výzkumných a učitelských aktivit pro rok 2000-2001 v řadě zemí světa. Bližší informace lze získat na adrese <http://www.cies.org>.

Malá ECHA konference, Bratislava, 22.- 23. 5. 1999

V květnu měli zájemci o problematiku nadání možnost osobně se seznámit s významnými zástupci mezinárodní společnosti ECHA (European Council for High Ability, its study ad development).

Při příležitosti 1. výročí založení Školy pro mimořádně nadané děti a 10. výročí zahájení činnosti Společnosti pro talent a nadání (české a slovenské pobočky ECHA) se v Bratislavě konala malá mezinárodní konference. Zúčastnil se jí i prezident ECHA, prof. Franz J. Mönks z university v Nijmegen. Mezi více než stovkou účastníků byli také rodiče nadaných dětí. Své zkušenosti zde porovnávali rodiče ze Slovenska, ČR a Německa. Mezi čestnými hosty byla paní dr. Hana Drábková, zakladatelka STaN-ECHA. O pedagogickém talentu promluvil prof. Josef Švancara, o přípravě pedagogů dr. Lenka Hříbková. O možnostech, plánech a současném stavu péče o nadané infomovala dr. Eva Vondráková. Opět se ukázalo, že jsme velmi dobře srovnatelní s našimi zahraničními kolegy po odborné stránce. Zaostáváme však v zájmu a vstřícnosti řídicích orgánů a institucí. Konference se konala pod gescí ministra školství SR Milana Ftáčnika, ve spolupráci s KÚ - odborem školství v Bratislavě.

Velmi aktivní a úspěšní jsou naši kolegové v Maďarsku. Jejich Kluby rodičů jsou už léta odborně vedeny pracovníky Psychologického ústavu AV v Budapešti. Už existuje i maďarská varianta mezinárodně platného postgraduálního vzdělávání pedagogů a psychologů pro práci s nadanými, garantovaného společností ECHA.

U nás jsou kursy pro práci s nadanými jen na PedF UK v Praze. Pravidelně se konají odborné semináře STaN-ECHA a 1x měsíčně se ve FZŠ Chlupova v Praze 5 konají Kluby rodičů. Kluby jsou podporovány Magistrátem hl. m. Prahy. Kluby i semináře jsou zájemcům volně přístupné. Bližší informace můžete získat na adrese: E. Vondráková, STaN-ECHA, GJM Tererova 2135/17, 149 00 Praha 11, e-mail: echa@gjm.cz.

Dr. Laznibatové patří obdiv za organizaci konference. Setkali se tu psychologové, pedagogové, rodiče i studenti z několika zemí a mohli tu

v příjemném prostředí a přátelské atmosféře získávat potřebné informace a navazovat spolupráci. Výše zmínění páni profesori, které jsem chtěla seznámit, zjistili, že už se někde v Evropě potkali. Snad se tam potkáme všichni.

PhDr. E. Vondráková

European Society of Psychological Science (ESPS) ?

Potřebujeme takovou Společnost? Jestliže ano, jaké cíle a činnosti by měla mít?

O těchto otázkách uvažovala ve Vídni na neformálním víkendovém setkání 6.-7. března 1999 skupina 14 psychologů z různých evropských univerzit: Spada, Freiburg, BRD, který jednání koordinoval, Antalovics, Maďarsko; Bullocková, Estonsko; Carlierová, Francie; Costermans, Belgie; Gilbert, Anglie; Job, Itálie; Maes, Holandsko; Mikula, Rakousko; Nurmi, Finsko; Perrez a Scherer, Švýcarsko; Strelau, Polsko; Švancara, Česká republika. Odpověď na první otázku byla kladná. Zatímco jádrem činností European Federation of Professional Psychologists Associations (EFPPA) jsou otázky profese, akademická psychologie nemá na evropské úrovni adekvátní reprezentaci; evropská specifika se mnohdy dostávají do pozadí v rozsáhlé celosvětové agendě, kterou zajišťuje International Union of Psychological Science (IUPsyS). Vytvoření ESPS by mělo podporovat plné rozvinutí vědecké psychologie v evropských institucích, zejména v oblasti výzkumu, výuky a šíření informací jak uvnitř vlastní disciplíny tak i směrem k veřejnosti. Účastníci tohoto dobře organizovaného pracovního zasedání konkretizovali funkci budoucí ESPS v těchto třech oblastech takto: podporovat základní a cílený výzkum na evropské úrovni, zajišťovat odbornou expertizu na úrovni European Commission (EC) a navrhnout psychologické výzkumy do programů EC; podporovat rozšíření evropských postgraduálních programů, výměnu studentů a učitelů, zprostředkovat výměnu informací o osnovách výuky, přispívat k modernizaci výukových programů a pomůcek; podporovat výměnu vědeckých informací a metod, organizovat psychologické kongresy a konference, podporovat evropské psychologické časopisy; podporovat národní společnosti v prosazení jejich plánů na evropské úrovni.

Účastníci se shodli v názoru, že ESPS by měla mít individuální členství; pozvání k němu zprostředkují národní společnosti. Členský příspěvek by měl být - zejména zpočátku - nízký.

Jestliže se tento návrh setká s dostatečným zájmem a podporou, mohlo by v roce 2000 dojít k založení ESPS. Mezitím uvedení účastníci pracovního týmu budou v dílčích úkolech pokračovat, vstoupí do kontaktu s národními společnostmi, asociacemi a institucemi, budou shromažďovat názory, návrhy, případně námitky; i ty lze očekávat se strany IUPsyS, případně EFPPA. Účastníci však odjžděli z Vídně s přesvědčením, že dvě organizace, jedna zajišťující vědecké aspekty, druhá hájící profesní zájmy, by mohly velmi účinně podporovat psychologii na evropské úrovni, jestliže bude shoda o cílech a dobrá spolupráce. Rada ČMPS tuto iniciativu vítá, jak pro uvedené důvody, tak i vzhledem k našemu začleňování do evropského společenství.

Prof. J. Švancara

Osobní sdělení

Profesor Václav Hošek šedesátiletý

PhDr. Václav Hošek, DrSc., známý psycholog sportu a kinantropolog, který se letos dožívá šedesáti let, se narodil 20. května 1939 v Krupé u Rakovníka.

Během vysokoškolského studia na Karlově univerzitě v Praze se výrazně profiloval v psychologii sportu a tělesné výchovy. Pak působil na katedře pedagogiky, psychologie a didaktiky tělesné výchovy. Vynikl nejen jako učitel a organizátor (činný i ve funkci děkana), ale též jako vedoucí výzkumný pracovník. Stážoval na Dálném východu i v Severní Americe. O potápění a jiných sportech nejen psal, ale také je aktivně prováděl a zkoumal.

V průběhu 70tých až 90tých let rozpracoval a vydal tyto publikace: *Motorické učení, Psychogenní deteriorace jemné motoriky, Senzomotorické aspekty sportovního potápění, Psychologie sportu, Psychická odolnost při neúspěšné činnosti, Psychologie sportovní střelby, Psychologie sportovní činnosti, Formování výkonnostní motivace, Motivace sportovního tréninku, Psychológia telesnej výchovy a športu, Pohyb a somato-mentální vývoj osobnosti, Psychologie odolnosti*. Řada jeho studií vyšla též v desítce dalších jazyků.

Připomeňme si na tomto místě alespoň několik Hoškových základních myšlenek. Hošek nemá nic proti vrcholovému sportu. Podle něho je odvěký a plyne odtud nejvíce peněz a slávy. Neměl by však jednoznačně

ovlivňovat orientaci oboru. Každý by totiž měl mít prospěch z adekvátní pohybové činnosti v rámci svého životního stylu. Obecně jde o prospěch zdravotní, o vlivy antiinvoluční, antidepresivní, antistresové, kultivační a další. V popředí by neměla být ani tolik výkonnost, ale spíše kvalita života člověka jako účastníka pohybových programů. Zatímco výkon se měří dobře, kvalita života se hodnotí obtížně, mohou existovat různá hlediska. Jisté však je, že motorická kompetence člověka je významným faktorem jeho kvality života. Tělesná nemohoucnost ostře snižuje kvalitu života. Jde tedy o to, aby se pod vlivem cvičení každý člověk posouval na kontinuu od nemohoucnosti k mohoucnosti. Tím se mu zlepšují východiska kvality života. Nejde ovšem o jediný druh prospěchu z pohybu. Samotná zdatnost není všechno, jde i o náladu a celkovou pohodu.

Václav Hošek je prezidentem 10. evropského kongresu psychologie sportu, který se bude konat 7.- 12. července 1999 v Praze. To znamená, že šedesátku oslaví po svém, pracovně, v přípravách na kongres. Ať se mu dílo daří. Na další životní cestu mu přejeme hodně zdraví.

Jiří Hoskovec

Odborná literatura

Tomáš Novák: JAK (PŘE)ŽÍT S PODNIKATELEM
(Grada Publishing 1998, 104 stran, 39 Kč)

Tomáš Novák se ve své knize Jak (pře)žít s podnikatelem pokusil poskytnout jejich manželkám a partnerkám návod, jak projít úskalími manželského soužití s mužem v profesi, která má v našich podmínkách jen krátkou historii.

Hned v úvodní kapitole *Vážné varování* upozornil, že kniha není určena romantikům a idealistickým snílům. Celé pojetí instruktivní a srozumitelným jazykem napsané publikace svědčí o tom, že své upozornění myslel vážně a nijak se mu nezpronevěřil.

Uspořádání knihy je přehledné, návazné a gradující. Postupně představuje autor typologii podnikatelů s partnerskými konflikty včetně možných způsobů chování v návaznosti na vlastní podnikatelské aktivity. Mezi významově oddělenými celky jsou zařazeny sebezposuzovací testy, ověřující manželské postoje, kvalitu manželské informovanosti a partnerského soužití čtenářky. Nejobsáhlejší a bezesporu nejpraktičtější částí

publikace je přehled modelových situací partnerských konfliktů, jaké se nejčastěji vyskytují ve skupině mužů-podnikatelů. V této kapitole se plně projevil profesionalita a dlouhodobá zkušenost autora-matrimoniologa. Ten nesklouzl na rovinu všeobecně moralizujících rad, ale podává zcela konkrétní, od patosu oproštěné návody, jak jednat "teď a tady" a jak pro budoucnost. Čtenářky vede k racionalitě a konstruktivním postupům při řešení manželského konfliktu, nabízí desatero pro úpravu manželské komunikace.

Pokud jsou partnerky podnikatelů schopné a ochotné akceptovat racionální postupy při řešení nevyhovujícího manželského vztahu s mužem podnikatelem, dostávají v podobě knihy T. Nováka kvalitního rádce.

PhDr. Ludmila Blažková

* * *

Hana Fífková: O SEXU S HANKOU

(Grada Publishing 1998, 128 stran, 98 Kč)

Po přečtení výše uvedené knihy jsem měla příjemný pocit, že existuje sexuoložka, která chce, aby sex v Čechách byl vnímán jako estetický, vysoce lidský bez zbytečných mýtů i bez zvýrazněné zbytnělosti v životě. Za zdařilé považuji vytypování problémových okruhů, kterými se autorka v knize zabývá. Celková koncepce je sestavena tak, aby kazuistiky vhodně doplňovaly témata. Je evidentní, že se jedná o praktické znázornění sexuálních obtíží v současné populaci. Dobře a nenásilně je zdůrazněn vliv minulých erotických zkušeností na sexuální vývoj člověka v naší sociokulturní aglomeraci. Autorka nepodcenila přitom psychoanalytické hledisko. Za výchovné a potřebné považuji na konci jednotlivých kapitol návod: První pomoc. Tato část je sestavena prakticky a velmi srozumitelně. Kniha je použitelná pro široké spektrum čtenářů, a to i těch, kteří se bojí požádat odborníka o pomoc při svých sexuálních problémech. Závěrem lze shrnout, že tato publikace splňuje jak odborné předpoklady, tak i výchovný nevtíravý podtext. Lze ji doporučit k široké publicitě.

PhDr. Blanka Šestáková
psycholog FN Plzeň

Karel Nešpor: ZÁVISLOST NA PRÁCI

(Grada Publishing 1999, 143 stran, 118 Kč)

Barbara Killingerová: WORKAHOLISMUS, ZÁSLUŽNÁ ZÁVISLOST
(Nakl. Alman 1998, Hybešova 67, 602 00 Brno, e-mail:alman@telecom.cz,
271 stran, 198 Kč)

Před nedávnou dobou se mi dostaly do rukou k přečtení a posouzení dvě práce na obdobné téma. Jedná se o: Workaholismus (záslužná závislost) od Barbary Killingerové a Závislost na práci od Karla Nešpora. Barbara Killingerová se zabývá soukromou psychologickou praxí v Torontu a provádí rozsáhlý výzkum workaholismu, Karel Nešpor je známý český psychiatr a autor řady prací o závislostech, relaxaci, józe. Porovnávat dvě obdobné publikace není úkol nijak vděčný, a proto považuji za potřebné zdůraznit hned zpočátku, že se mi líbily obě, neboť každá má své zjevné přednosti.

Obě práce začínají různými verzemi stručného dotazníku, určeného k detekci workaholismu (workoholismu? - vzhledem k tomu, že český prapopis není jednotný, budeme se držet termínu použitého Killingerovou). Již z tohoto faktu je zřejmé, že k obdobnému cíli může vést více než jedna cesta. Nešpor zvolil čtivou formu dialogu autora s typovým workaholikem, kterého pojmenoval Pracemil. To mu umožňuje volnější styl, přístupnější čtenáři - laikovi (vždyť ne všichni workaholici jsou psychologové nebo psychiatři). V jednotlivých kapitolách (namátkově - *Různé typy lidí závislých na práci, Některá rizika závislosti na práci, Jak vzniká závislost na práci, Některé rysy závislých na práci a co s tím dělat, ... Alkohol a jiné návykové látky u lidí závislých na práci* apod.) Nešpor dovedně kombinuje stručnou a hutnou teorii a souvislosti daného problému s odlehčujícími dialogy autora s Pracemilem. Ani vlastní teorie však není psána nezáživně, do jisté míry k tomu přispívají sami citovaní autoři (např. Popelreuter nazval typy závislých na práci, dle volného Nešporova překladu Velikáš, Dobrák, Rozpolcenec, Startér apod., podobně pak Robinson uvažuje o typu urputném, záchvatovitém či vychutnavači apod.), podstatně to však ovlivňuje Nešporova autorská erudice a schopnost podat i vážné či teoretické pasáže velmi živě a srozumitelně. Jako namátkový příklad lze vzít tzv. Peterův princip (s. 48): „Téměř každý se snaží v žebříčku služebního postupu dostat se co nejvýše. To se mu obvykle daří až do doby, než dosáhne místa, kde je naprosto neschopný.“

Souhrnně lze tedy o Nešporově publikaci konstatovat, že se jedná o čtivé, a proto snad pro ohrožené skupiny workaholiků i srozumitelné dílko,

obsahující pasáže z asertivity, relaxací a dalších podpůrných prostředků při vymaňování se ze závislosti na práci.

Killingerová nabízí hlubší ponor do problematiky workaholismu. V úvodní kapitole připomíná, že termín workaholismus byl poprvé použit v roce 1971 (Wayne Oates: Confession of a Workaholic) a stručně, leč zasvěceně analyzuje vývoj severoamerické společnosti a hospodářství jako živnou půdu vzniku závislosti na práci. V paradoxním vyjádření "záslužná" závislost upozorňuje na plíživost přechodu mezi zodpovědnou a obětavou prací a závislostí na výkonu, úspěchu a uznání, která jedince začne postupně likvidovat. V několika řádcích nelze podrobně pojednat návaznost jednotlivých zpracovaných témat, proto jen zmínka: v kapitole *Osobnost workaholika* postupuje od perfekcionismu (dobrý, lepší, nejlepší) se zdroji v podmíněné lásce primární rodiny, přes posedlost a neklid s pocitem viny k narcismu a zasvěceně probírá souvislosti začarovaného kruhu.

Souhrnně lze konstatovat, že knížka Barbary Killingerové je informačně bohatší, na větším rozsahu jsou postupně probírány teoretické a klinické souvislosti, dokumentované příběhy konkrétních klientů z autorčiny praxe. Jedinou dílčí výhradu bych spatřoval v tom, že některá témata se v textu vrací, což místy působí redundantně.

Pokud by byla recenzentovi položena otázka, komu by doporučil kterou publikaci, odpověď by zněla: Nešporovu knížku doporučuji všem, kdo upadají do tenat závislosti na práci pro srozumitelné objasnění základních otázek a souvislostí a možnou autoterapii, i těm, kteří hledají rychlou orientaci v relativně novém fenoménu z řady chorobných závislostí. Workaholismus od Killingerové doporučuji těm, kdo hledají přehlednou a zevrubnou základní informaci, jsou ochotní uvažovat i o souvisejících otázkách primární výchovy, rodinné situace či plejádě navazujících osobních a interakčních poruch. To vše v češtině.

Doc. PhDr. Vladimír Řehan

*Recenzované tituly z nakl. GRADA si můžete objednat na adrese:
ČMPS, Kladenská 48, 160 00 Praha 6, obdržíte jej pak na dobírku přímo
z nakladatelství. K ceně nutno připočíst poštovné.*

Peter H. Rossi, Howard E. Freeman, Mark W. Lipsey: EVALUATION. A SYSTEMATIC APPROACH. (Sage Publications, 1999)

Donald T. Campbell, M. Jean Russo: SOCIAL EXPERIMENTATION. (Sage Publications, 1999)

Tyto dvě důležité knihy mají mnoho společného, mimo téhož nakladatele. Obě jsou „campbellovské“. První z nich – šesté vydání základní učebnice HODNOCENÍ – je věnována památce Donalda T. Campbella (1916-1996) jako architekta moderní sociální teorie a praxe hodnocení a učitele, přímo či nepřímo, všech společenských hodnotitelů. Všichni z nich vidí dál, protože stojí na jeho ramenech. Campbell poskytl sociálním vědám efektivní perspektivu pro hodnocení jejich příspěvků ke zlepšení lidského života. Konkrétněji, kniha pojednává o hodnocení plánů, jejich uskutečnění a užitečnosti sociálních programů. Vítanou složkou knihy je důkladný glosář a rozsáhlá bibliografie.

Druhá kniha uvádí novou sbírku textů (Sage Classic), které mají umožnit dnešní generaci přístup k samým kořenům sociálních věd ve formě přetisků materiálů, které podstatně ovlivnily vývoj těchto věd.

Publikace, kterou redigovala Campbellova žačka, M. Jean Russo, v této řadě obsahuje eseje z Campbellova pera: *Pojem experimentující společnosti (2 kapitoly)*, *Co ohrožuje platnost sociálních experimentů (2 kapitoly)*, *Teorie společenského experimentování (6 kapitol)*, *Plánování a technické problémy (5 kapitol)*. Jednotlivým kapitolám předchází informativní souhrny redaktorky. České čtenáře bude zajímat fakt, že Campbell měl dobré vztahy k českým psychologům. Byly to vztahy oboustranné. Konkrétně, J. Janoušek komentoval Campbellovy *Reformy jako experimenty* v časopise American Psychologist (25, 191-193, 1970).

Na druhé straně, v úvodní sekci recenzované knihy (str. 14-16) Campbell referuje sympaticky o „Pražském jaru“. Účastnil se osobně mezinárodní konference zaměřené na sociální psychologii a konané v říjnu 1968 v Praze. Campbellovi byl sympatický styl Dubčekova politického vedení s lidskou tváří a k tématu se vrací ještě 9. září 1971 v příspěvku „Metody experimentující společnosti“, předneseném na výroční konferenci Americké psychologické společnosti v USA.

J. Brožek

Volná místa

Nemocnice v Českých Budějovicích přijme absolventa jednooborové psychologie. Zájemci necht' se hlásit na tel. 038/7874200, prim. MUDr. Slavomír Spousta.

Dětský diagnostický ústav v Plzni hledá klinického psychologa. Zájemci necht' se obrátit na adresu: DDÚ, Karlovarská 67, 323 18 Plzeň, tel. 019/524873, řed. MUDr. V. Nová.

Oddělení pro léčbu závislostí VFN, Apolinářská 4, Praha 2, přijme klinického PSYCHOLOGA s atestací (event. těsně před atestací) s osvědčením IPVZ. Kontakt: MUDr. P. Popov, tel. 296869, e-mail:ppopov@lf1.cuni.cz.

Lékařsko-psychologické oddělení Vojenské nemocnice v Plzni nabízí místo klinického psychologa (i bez atestace).

Kontakt: Dr. Hašek, tel. 019/7480271.

Dětské krizové centrum se specializací na děti týrané a zneužívané přijme psychologa, nejlépe s psychoterapeutickým vzděláním i započatým. Písemné přihlášky se stručným životopisem zasílejte na adresu: Sdružení proti násilí na dětech, V Zápolí 1250, 140 00 Praha 4-Michle.

Zaměstnání hledá – klinická psycholožka hledá místo ve zdravotnictví nebo poradenství. Praxe 2 roky, TP-výcvik - PCA, zařazena do speciální průpravy pro výkon práce ve zdravotnictví (možnost atestace v r. 2000). Nástup v září 1999 nebo dle dohody. Tel./fax: 02/7923315.

Uveřejňované příspěvky včetně inzerce nemusí vyjadřovat názory Rady ČMPS. Přijímají se na disketě v T602, Word 6, elektronickou poštou, strojopisem pouze v rozsahu do 1 strany A4 nebo kratší telefonicky.

Uzávěrka zářijového čísla je 30. srpna 1999.
